

Kampen om Grønland

Undervisningsmateriale

Kære lærer og elev,

Velkommen på CPH:DOX! CPH:DOX er en international dokumentarfilmfestival, der hvert år afholdes i København i marts måned. CPH:DOX viser hvert år med rodfæste i København men også rundt omkring i resten af Danmark et stort udvalg af internationale dokumentarfilm, som er højaktuelle og dagsordensættende rundt omkring i verden. UNG:DOX er en underafdeling af festivalen, der laver filmvisninger for elever på ungdomsuddannelser - også resten af året. Ved at vise disse film håber vi på at kunne bidrage til en spændende og alsidig undervisning, der bringer dokumentarens kunst i højsædet.

Om filmen

'Kampen om Grønland' er instrueret af Kenneth Sorento. I dokumentarfilmen følger man tre grønlændere, som nærer stor kærlighed til deres land, og som på hver deres måde kæmper for, at Grønland bliver et bedre sted at leve. Josef Tarrak er rapper og ønsker at være med til at bryde tabuerne med sin musik. Kaaleeraq M. Andersen er nyslået politiker og ønsker

selvstændighed for Grønland. Tillie Martinussen har grundlagt et nyt parti, som, i modsætning til størstedelen af befolkningen, ønsker at bevare rigsfællesskabet og forbindelsen til Danmark. Gennem filmen får man et indblik i de udfordringer, som Grønland står overfor, og de udfordringer som Josef, Kaaleeraq og Tillie har stået overfor i deres liv. Filmen skildrer et Grønland, som ønsker fremgang og vækst, men som under overfladen stadig er præget af eftervirkninger fra kolonialismen.

Om undervisningsmaterialet

Med dokumentarfilmen får man et indblik i grønlændernes liv på verdens største ø. En del af Danmark som de fleste danskere ved overraskende lidt om. Med dette undervisningsmateriale vil eleverne opleve en alsidig skildring af grønlænderne og opnå en forståelse af de problemer, som man har på Grønland. I arbejdet med arbejdsspørgsmålene vil de få indblik i Grønlands historie, og hvordan Danmarks tilstedeværelse på Grønland har sat dybe spor hos grønlænderne.

Vi har udarbejdet et arbejdsmateriale, som skal forberede eleverne på at se filmen, samt give dem mulighed for at gå i dybden med det grønlandske samfund og dets historie. Filmen lægger op til at arbejde med dansk kolonialisme, mødet mellem inuitkulturen og den europæiske kultur og histories betydning for et folks selvforståelse.

Arbejdsspørgsmålene inddrager både filmen og læsematerialet.

Læg mærke til dette, når du ser filmen

- x Hvilke problemer har Josef, Kaaleeraq og Tillie selv oplevet gennem deres opvækst?
- x Noter dig hvilke begrundelser filmens medvirkende hhv. har til at bevare rigsfællesskabet eller få et selvstændigt Grønland.
- x Hvordan mener hhv. Josef, Kaaleeraq og Tillie, at man kan løse Grønlands sociale problemer?
- x Læg mærke til, hvilken betydning inuit-tatoveringerne har for Josef og Paninnguaq.

Arbejdsspørgsmål til 'Kampen om Grønland'

Kolonialisme som begreb og virkelighed

Læsemateriale

x "Kolonialisme". I denne artikel kan du læse om kolonialismens definition og dens historiske udvikling:

http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Samfund/International_politik_og_organisati_oner/kolonialisme

x "Huller i hukommelsen". Denne artikel stiller skarpt på Danmarks koloniale fortid, og hvorfor det er et emne, som ofte glemmes og ikke fylder særligt meget i den danske selvbevidsthed:

https://www.information.dk/kultur/2016/10/huller-hukommelsen?lst_srs

x "Har Grønland været en koloni?". Artiklens præmis er, hvorvidt Grønland har været en koloni, som i nogle tilfælde stadig er til debat i Danmark. Du kan her læse tre forskeres svar på, hvordan Danmark er i et kolonialt forhold til Grønland og en forsker, der har et andet syn herpå:

<https://www.information.dk/moti/2018/03/groenland-vaeret-koloni>

Arbejdsspørgsmål

Læs artiklerne 'Kolonialisme' (men kun indledningen, der er før den historiske redegørelse), 'Huller i hukommelsen', 'Har Grønland været en koloni?', som er linket i læsematerialet.

1. Hvad er en koloni, og hvad er kolonialisme?
2. Hvilket billede af Danmark som kolonistat tegner forskerne i artiklen 'Huller i hukommelsen', og hvordan er dette i modstrid til den gængse opfattelse af Danmarks kolonifortid? Hvilke begrundelser finder man i artiklen for, hvorfor Danmark har 'huller i hukommelsen' i forhold til sin koloniale fortid?
3. Hvad siger Jens Heinrich, Søren Rud og Vivi Noahsen i 'Har Grønland været en koloni?' om hvorfor Grønland har været en koloni? Hvad siger de om forholdet mellem Danmark og Grønland i dag?
4. Læs Thorkild Kjærgaards argument om, hvorfor Grønland ikke kan siges at have været koloniseret af Danmark: "Inuit flyttede rundt som nomadisk folk og havde ikke på noget

tidspunkt dannet et konkurrerende organiseret samfund.” Hvornår mener Kjærgaard, at man som folk har krav på et land?

5. Overvej hvordan Kjærgaards argumentation relaterer sig til den gængse danske forståelse af kolonifortiden, som den præsenteres i ‘Huller i hukommelsen’, og hvordan den adskiller sig fra begrebsafklaringen i ‘Kolonialisme’.
6. Overvej på baggrund af ‘Huller i hukommelsen’, hvorfor der i Danmark stadig er et behov for at diskutere, hvorvidt Grønland har været en dansk koloni.

Grønlands historie

Læsemateriale

x “*Grønlands historie*”. I denne artikel kan du læse om Grønlands historie:

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/groenland/>

x “*Hans Egede 1686-1758*”. I denne artikel kan du læse om Hans Egede, som har haft stor indflydelse på Grønland:

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/hans-egede-1686-1758/>

x “*Den grønlandske selvstyreordning*”. På dette link kan du læse om Grønlands selvstyreordning: http://www.stm.dk/_a_2566.html

Arbejdsspørgsmål

Læs ‘Grønlands historie’, ‘Hans Egede 1686-1758’ og ‘Den grønlandske selvstyreordning’, som er linket i læsematerialet. Svar på følgende spørgsmål:

7. Hvornår bosatte inuitterne sig på Grønland?
8. Hvem var Hans Egede? Hvad var hans formål med at drage til Grønland?
9. Hvad gjorde Egede på Grønland, og hvorfor opfattes hans indsats af nogen for koloniserende?
10. Hvad har været betydningen af Egedes arbejde på Grønland i hans eftertid?
11. Hvornår oprettedes det grønlandske landsråd?
12. Hvornår fik Grønland hjemmestyre, og hvad betød det for grønlænderne?
13. Hvornår fik Grønland selvstyre?
14. Hvad er forskellen på hjemmestyret og selvstyret?

Politik på Grønland

Læsemateriale

x 'Grønlands politiske system for begyndere'. I denne artikel fra Altinget kan du få en hurtig indførelse i det politiske system i Grønland samt de politiske partier:

<https://www.altinget.dk/arktis/artikel/groenlands-politiske-system-for-begyndere>

Arbejdsspørgsmål

Læs artiklen 'Grønlands politiske system for begyndere', som er linket i læsematerialet.

15. Nævn de forskellige partier på Grønland.
16. Hvad er det største parti?
17. Hvordan adskiller Samarbejdspartiet sig fra resten af de grønlandske partier?

I filmen møder vi Josef og Kaaleeraq, som begge mener at Grønland skal være selvstændigt. Vi møder også Tillie, som mener, at rigsfællesskabet skal bevares.

18. Hvorfor ønsker Josef og Kaaleeraq selvstændighed?
19. Hvorfor vil Tillie bevare rigsfællesskabet?
20. Hvordan mener Josef og Paninnguaq, at man kan komme Grønlands sociale problemer til livs?

Genskrivning af historien om grønlænderne

Læsemateriale

x 'Grønland vil skrive sin egen historie'. Dette er en artikel, som handler om, hvordan Grønland og andre tidligere kolonier har brug for at genskrive deres historie, efter at have været underlagt en kolonimagt, som har defineret landets historie:

<https://baggrund.com/2014/12/14/gronland-vil-skrive-sin-egen-historie/>

Arbejdsspørgsmål

Læs artiklen 'Grønland vil skrive sin egen historie', som er linket i læsematerialet.

21. Hvad er forsoningskommissionen? Hvad er dens opgaver?
22. Hvilken forbindelse etablerer artiklen mellem historieskrivning og stater? Hvilken magt tillægges historieskrivningen, og hvordan skal ordet 'magt' forstås i denne sammenhæng?
23. Hvorfor har kolonimagter skrevet historie for de koloniserede, mener artiklen?

- 24.** Hvilke forklaringer og begrundelser har kolonimagter givet på deres koloniseringer? Hvorfor finder artiklen disse forklaringer problematiske?
- 25.** Hvilken tendens har forsoningskommissioner siden murens fald været del af? Hvilken rolle har de tjent ifølge artiklen?
- 26.** Hvilke argumenter er der i artiklen for, hvorfor det er vigtigt, at tidligere kolonier genskriver deres historie?
- 27.** Hvilken rolle spiller arkiver såsom Rigsarkivet i artiklens problematisering af forholdet mellem kolonimagt og koloniseret?

I filmen får Josef og Paninguaq lavet traditionelle inuit-tatoveringer.

- 28.** Hvilken betydning har tatoveringerne for Josef og Paninguaq?
- 29.** Hvilke problemer har Josef og Paninguaq haft gennem deres opvækst?
- 30.** Diskutér hvordan de traditionelle inuit-tatoveringer kan anses for at være en måde for grønlænderne at genskrive deres historie.

Levn fra koloniseringen

Læsemateriale

x 'Den grønlandske kvinde er dobbeltundertrykt'. Dette er en gengivelse af en tale, som Henriette Rasmussen holdt til den første Kvindefestival i Fælledparken i 1974:

<https://www.eftertrykket.dk/2018/08/22/den-groenlandske-kvinde-er-dobbeltundertrykt/>

x 'Mange unge har fordomme om grønlændere' I artiklen kan du læse om en undersøgelse, som viser, at unge i Danmark har mange fordomme om grønlændere:

<https://politiken.dk/indland/uddannelse/art7359913/Mange-unge-har-fordomme-om-gr%C3%B8nl%C3%A6ndere>

x 'USA's kamp for Arktis: 'Vi er kommet ret sent til gildet''. Artiklen giver et overblik over den internationale interesse for Grønland i kølvandet på at Donald Trump sagde, at han ville købe Grønland:

<https://www.dr.dk/nyheder/udland/overblik-usas-kamp-arktis-vi-er-kommet-ret-sent-til-gildet>

Arbejdsspørgsmål

Læs artiklen "*Den grønlandske kvinde er dobbeltundertrykt*", som er linket i læsematerialet, og besvar derefter følgende spørgsmål. Forhold dig kildekritisk til kilden.

31. Hvilken slags kilde er dette?
32. Hvem var Henriette L. Rasmussen?
33. Hvad er hendes formål med talen?
34. Hvilket billede af grønlandske kvinder hersker der i Danmark? Hvordan står dette i kontrast til Rasmussens fremstilling af grønlandske kvinder?
35. Hvorfor er den grønlandske kvinde 'dobbeltundertrykt' ifølge Rasmussen?
36. Hvorfor understreger Rasmussen flere gange, at grønlandske kvinder ikke er 'umælende'. Hvilken betydning har det at være umælende i denne sammenhæng?
37. Talen er fra 1974, men hvordan gør den sig stadig relevant i dag ud fra det, filmen giver af informationer?

Læs artiklen 'Mange unge har fordomme om grønlændere', som er linket i læsematerialet.

38. Hvilke fordomme viser undersøgelsen, at unge danskere har imod grønlændere?
39. Hvilke løsninger præsenterer artiklen til at komme fordommene til livs?
40. Udpeg hvor disse fordomme går igen i både talen, "*Den grønlandske kvinde er dobbeltundertrykt*", og i den diskrimination, som Josef i '*Kampen om Grønland*' forklarer, at han har været udsat for.

Læs artiklen 'USA's kamp for Arktis: 'Vi er kommet ret sent til gildet'', som er linket i læsematerialet.

41. Hvorfor er Grønland så interessant for mange stormagter?
42. Undersøg de danske politikeres holdninger til rigsfællesskabet, og hvorvidt det skal bevares. Find selv artikler om emnet.